

priljubil kot papežev zastopnik na evharestičnem kongresu v Ljubljani.

Črnski škofje. V mislih so nam ne tuje-rodni škofje, ki delajo kot misijonarji med zamorci, marveč škofje zamorskega rodu. V zadnjih letih prevladuje v Vatikanu stremiljenje, da se dušnopastirska mesta v misijonskih deželah čim največ izpolnijo z domačimi duhovniki. Tako je papež Pij XI. imenoval v misijonskih pokrajinah 19 škofov-domačinov, in sicer 8 Indijcev, 3 Anamičane, 4 Kitajce, 2 Japonca, 1 Abesinca in 1 duhovnika z otoka Ceylona (južno od Indije). Sedanji papež Pij XII. pa je nedavno imenoval dva črnska domača duhovnika kot škofa. Prvi je monsignor Igna-

cij Hamarosandratana, ki mu je poverjen novi apostolski vikariat Mariamarivo na otoku Madagaskar (vzhodno od južne Afrike v indijskem morju). Drugi pa je monsignor Jožef Kivanuka, duhovnik zamorskega plemena Bantu, ki je nekdanje slovelo po svoji krvoločni divjosti. Duhovnik Kivanuka je postavljen za škofa v novo ustanovljenem apostolskem vikariatu Masaka v Ugandi (na vzhodni strani srednje Afrike). To sta prva dva škofa črnskega rodu. S tem je priznana enakopravnost črnske rase z drugimi in dejansko zavržen krivi nauk nemških narodnih socialistov o manjvrednosti nekaterih človeških ras.

let župan občine Sladka gora in se dobro spominja petih župnikov, kateri so bili dušni pastirji na Sladki gori. Devetindevetdesetletni Kidrič upa, da bo dočkal stoletnico, kar mu iz srca želi vsa župnija Sladka gora in tudi »Slov. gospodar«.

100 let stara Ljubljanka umrla. Za svoj stoti god je umrla v Ljubljani v mestnem zavetišču za onemogle Marija Petrič. Rodila se je 9. V. 1840 v Sp. Planini in se je preselila v Ljubljano pred mnogimi desetletji. Preživljala se je s šivanjem in s tem, da je jemala dijake na stanovanje. Samska M. Petrič je bila najstarejša Ljubljanka in najbrž tudi najstarejša ženska v Sloveniji. Svetila ji večna luč!

Novice

Osebnosti

Letošnji gospodje novomašniki, datumi primicij in pridigarji: Balažič Matija, dne 16. julija, Hotiza, župnik Zdravec Matija; Božič Božidar, 23. julij, Celje, kaplan Poš Franc; Drevenšek Franc, 16. julij, Sv. Lovrenc na Dravskem polju, p. Gabrijel Planinšek; Erjavec Janez, 16. julij, Murska Sobota, kaplan Čergulj Stefan; Gjuran Jožef, 23. julij, Turnišče, župni upravitelj Kolenc Ivan; Gutman Jožef, 30. julij, Bogojina, župnik Horvat Franc; Prah Maks, 23. julij, Podčetrtek, prof. dr. Anton Trstenjak; Grešak Mihael, 16. julij, Maribor, ravnatelj Hrastelj Franc; Zagračnik Franc, 30. julij, Nova štifta, ravnatelj Rihter Jakob; Žel Karel, 16. julij, Sv. Jakob, dekan Fran Gomilšek.

Čestitke ob 60-letni jubilej g. ravnatelja Rado Ešla. V minulem tednu je obhajal 60 letnico g. inž. Rado Lah, ravnatelj banovinske kmet. šole v št. Jurju ob juž. žel. Pred prevratom je bil poklican za tajnika Kraet. družbe v Ljubljano. Pozneje je bil ravnatelj družbe ter urednik »Kmetovalca«. Pri Kmet. družbi je bil od njenih

sedanjih gospodarjev kljub vsem zmožnostim ter vztrajnemu delu upokojen l. 1932. Naši voditelji so povzročeno mu krivico delno popravili z imenovanjem za ravnatelja na Kmet. šoli v št. Jurju, kjer je kljub šestim križem z vsemi močmi na delu, da nam vzgoji za sedanje težavne razmere dovolj izobraženi naraščaj naših kmečkih gospodarjev. Zaslužnemu in delavnemu jubilaru naše častitke!

Takih korenin je zelo malo! V znani božjepotni župniji na Sladki gori je obhajal zadnje dni 99 letnico Jakob Kidrič, previtkar v Mestinju 39. Rodom je od Sv. Križa pri Rogaški Slatini in je imel dve ženi. S prvo Frančiško Jecl se mu je rodilo pet otrok, od katerih živita dva. Druga žena mu je bila 31 letna Roza Sinko, s katero ni imel otrok in ji je bil krstni oter. Izredna slovenska korenina je bil šest

Proti trdi stolci in zlati žil, združeni z navalom krvi, utripanjem srca in glavobolom, je naravna »Franz-Josefova« grenka voda že od davnine preizkušeno domače sredstvo. Prava »Franz-Josefova« voda mlo učinkuje in sigurno otvarja, a vrhu tega tudi v zastarelih primerih no odreče.

Ogl. reg. S. br. 30.474/35.

Nesreče

Od viharja prevrnjena lestva pokopala pod seboj tri dekleta. V Trubarjevi ulici v Mariboru pred protestantsko cerkvijo so obirale tri dekleta lipovo cvetje. Stale so na dolgi lestvi, katera je bila prislonjena k vejam. Močan vihar je lestvo prevrnil in tri dekleta je lestva pokopala pod seboj. Najgloblje, in sicer 10 metrov, je padla Erna Grobin, ki si je prebila lobanjo in je obležala nezavestna. Grobinovo so prepeljali v bolnišnico. Njeni tovarišici sta dobili le lažje poškodbe.

V zadnjem trenutku rešen. V kopaljšču na Mariborskem otoku je prijel v velikem bazenu krč trgovskega pomočnika Stanka Murkl, ki je zginil pod vodo. K sreči so njegov zgin opazili ter so ga rešili v zadnjem trenutku in so ga spravili z umetnim dihanjem k zavesti.

Pri padcu z motorja si zlomil nogo. Z motornega kolesa je padel 62 letni trgovec Jožef Vrecel s Pobrežja pri Mariboru in si je zlomil desno nogo. Ponesrečenega so oddali v mariborsko bolnišnico.

Podlegel nalomu hrbtnice. Jožef Pučko, posetnik in čevljarski mojster od Sv. Trojice v Slov. goricah, je padel s kolesa in si je nalomil hrbtnico. Prepeljali so ga v

motiti! Sicer je res mlada, a vendar toliko stara, da bi morala vedeti, kaj dela.

Sedaj pa glejmo obtoženca. Njegova krivda je večja, ker je zločin zasnoval in Nino prisilil, da je izvršila vse predpriprave. Dokazati je hotel, da je bil odsoten, a ni pomislil na to, da ga bo v kljub previdnosti kdo videl, kar se je v resnici zgodilo. Po izpovedi raznih prič se je usodno dejanje izvršilo v tistem času, ko je obtoženec bil zapustil gostilno z izgovorom, da gre k obedu. Fant je zelo pretkano zasnoval vso stvar. Šel je na stanovanje, da ga je gosposinja videla. Zvečer je bil pri žrebanju, dasi prej ni hodil v tisto gostilno. Zakaj? Da bi imel priče za svojo odsotnost. S Petrom je popival. Pred odhodom mu je rekel: »Peter, ne pozabi, da sem bil tu. Koliko je ura?« Potem je baje šel domov.

Gospodje, obtoženca sta v enaki meri kriva. In jaz vas prosim v imenu zakona, pravičnosti, miru, prouglasite ju za kriva in izrecite nad njima sodbo, ki ju bo udarila z istim, kar sta sama izvršila.

Za državnim tožilcem je nastopil Skanlon. Samozavestno je začel:

»Kdo je ubil Kazimira Pavloniša? Tisti, ki je imel vzrok za to, da bi se ga rešil. To je bil Kmicic. V Nino je bil zaljubljen. Bal se je, da ga bo Kazimir, ki je bil samostojen in premožen, izpodrinil. Da se to ne bi moglo zgoditi, je sklenil, da ga bo ubil. Upal je, da bo javnost proglasila Kazimira za samomorilca in to mu je dalo pogum. Vse je dobro premislil in pripravil. Oni petek je prišel v Pikerton. Morda res

samo zato, da bi obiskal Nino. Stvari so se drugače zasukale. Na ulici je zagledal Nino v družbi svojega tekmeča. Skrivaj je šel za njima. Videl je, da sta šla na isto mesto, kjer je on bil prebil toliko veselih ur v dekletovi družbi. Hitel je za njima. V grmu se je skrival in ju opazoval. Ko je Kazimir iztegnil roke po Nino, se več ni mogel premagati. Potegnil je Kazimirov samokres, ki ga je bil že prej ukradel, in sprožil. Ni dobro zadel. Še drugič in tretjič je ustrelil. Kazimir se je zvrnil po tleh kakor da bi bil mrtev. Dlani je imel prestreljene. Mnenja o samomoru je konec. Fant se je ustrašil posledic svojega dejanja. Da bi se rešil, je z revolverjem v roki prisilil Nino, da je stopila k na pol mrtvemu Kazimiru, da bi jo ranjenec videl in bi mislil, da ga je ona ustrelila. Samokres je vrgel poleg žrtve na tla. Zvečer je prisilil ubogo deklico, da je šla na kraj zločina gledat, ali je Kazimir mrtev. Nina se je vrnila in mu sporočila, da Kazimir še živi. Nato jo ponoči sam šel k umirajočemu, da bi mu z njegovo lastno britvijo, ki jo je prav tako ukradel v kopalnici, končal življenje. Ko je stopil k ranjencu, se je ta za hip zavedel in vprašal: »Kdo je?« Morilec se je sklonil nad njega in mu rekel: »Jaz sem, Nina. In sedaj te končam!« Nato je v resnici storil žalostno delo. Ali si morete predstaviti kaj bolj nečloveškega?

Sedaj pa glejte to ubogo deklico! Uničili so njeno dobro ime, dali jo v zobe javnosti, ne da bi to služila. Zakaj bi naj umorila Kazimira? Njen dobrotnik je bil. Ljubil jo je in zaprosil za ženo. Ali so

Littoriji pri Diredavi. Lastnik obeh imenovanih državnih posestev je bil prej abesinski neguš, druga posestva pa sta izkoriščala abesinska poslanika v Londonu Martin in Tecla Havariate.

Največje orgle na svetu Štefanska cerkev v Požunu ima največje orgle sveta. Imajo 206 registrov, ki so porazdeljeni na pet orgel. Na vsake je moči igrati posebej in vseh pet spet lahko hkrati zabuč. Poglavitne, epistelske in evangeljske orgle so nameštene na podstavku srednje, oziroma stranskih ladij. Baročne orgle so skoraj 90 m oddaljene od poglavitnih orgel. Iz obokov pod kupolo donijo »vnebohodne« orgle. Vseh 206 registrov vsebuje 16.105 piščal.

mariborsko bolnišnico, kjer je podlegel poškodbam.

Žrtev cestnega prometa. V Hajdini pri Ptujju je podrl avtomobilist v noči 30 letnega posestnika Martina Jerenka iz Slovenje vasi. Jerenka so spravili v bolnišnico z zevajočo rano na glavi in z nevarnimi notranjimi poškodbami.

V ptujsko bolnišnico prepeljani ponesrečenci. V Podvincih je zašel 14 letni pastir Nacek Lazar z levico v slamoreznicu, katera mu je odrezala več prstov. — Na Pobrežju pri Št. Vidu je padla 13 letna Ana Vidovič pod s senom naloženi voz in je dobila hude notranje poškodbe. — Pri Sv. Marku je zlomil voz devetletnemu posestniškemu sinu Konradu Plohl desno roko. — Imenovani poškodovanci so se zatekli po zdravniško pomoč v ptujsko bolnišnico.

Po nesreči ustreljen. Po Razkrižju pri Ljutomeru je prodajal neki tujec samokrese. Ko je razkazoval streljanje z orožjem, je po nesrečnem naključju ustrelil v trebuh Franca Pintariča. Obstreljeni je umrl kmalu po prevozu v bolnišnico.

Vlak povozil ribiča. Mihael Predl iz Veržeja je 29. junija lovil ribe v strugi ob Muri tik železniškega nasipa. Ker je hotel na drugo stran struge, je šel čez železniški betonski most. Radi naglušnosti je preslišal prihod vlaka, kateri ga je podrl in so ga kolesa tako razmesarila, da je bil pri priči mrtev. Smrtno ponesrečeni je bil priden delavec ter zapušča ženo s sestro.

Pes prevrnil motorno kolo. 30 letni posestniški sin Ivan Ocvirk iz Št. Jurja ob Taboru je peljal svojo sestro učiteljico Angelo na motornem kolesu skozi Št. Pavel pri Preboldu. Na cesti se je zakadil v motor pes in ga prevrnil. Pri padcu se je Ocvirk Ivan močno poškodoval po rami ter komolcu, sestra pa se je hudo pobila po obrazu ter nogah. Poškodovana se zdravi v celjski bolnišnici.

Poškodba radi padca z motornega kolesa. Na Polulah pri Celju je padel z motornega kolesa in se je hudo poškodoval

na glavi 40 letni mehanik Ojstrež iz Sp. Hudinje pri Celju.

Pri padcu z voza si zlomil nogo. Konji so se splašili in vrgli z voza 45 letnega hlapca Franca Turka od Sv. Florjana pri Rogatecu. Turk si je zlomil desno nogo in ima poškodbe po vsem telesu, ker je šlo čezeno kolo.

Šestmesečni otroček zgorel. V Čretu pri Celju je začela pod večer goreti baraka, v kateri so prebivali: brezposelni Kranjc, njegova hči Skoberne in njeni otroci. Radi pomanjkanja vode so se morali gasilci zadovoljiti z omejitvijo nesreče. Pri zaposlenosti z gašenjem so pozabili, da je ostal v baraki šestmesečni otroček že omenjene Skobernetove. Obupana mati se je hotela pognati v ogenj, da bi otela otroka, a so ji brezglavo početje preprečili gasilci. Ženska je dobila tako hude opekline, da so jo spravili v bolnišnico. Otrokovo zgoznelo trupelce so našli pozneje na pogorišču.

Mlad visokošolec smrtno ponesrečil v planinah. Dne 29. junija zjutraj so se podali iz Tamarja na Gorenjskem proti Jalovcu v Julijskih Alpah štirje ljubljanski plezalci. V prvi skupini je bil ljubljanski visokošolec Dušan Klepec s svojim prijateljem. Preplezati sta hotela smer inženerja Horna. V drugi skupini sta se spravila na preplezanje zahodnega grebena Jaloveca brata Deisinger, ki sta stavljenemu nalogu srečno rešila. Slečnja sta opazila na povratku na snegu črn predmet, v katerem sta prepoznala truplo Dušana Klepeca. Mladi hribolazec je padel 500 metrov globoko in obležal z razbito glavo. V steni sta zagledala tovariša smrtno ponesrečenega, ki jima je s klici dopovedal, da se je zaplezal in ne more nikamor. Do nesreče je prišlo, ker se je plezalcema utrgala vrva. O nesreči je bila takoj obveščena reševalna odprema v Ratečah, ki je rešila in spravila po velikem trudu Klepčevega tovariša iz stene na varno. Rajnega Klepeca

Z nožem zaklal leva

V okrožju Nduruga v Keniji v južni Afriki je zamorski pastir čuval čredo goved. Nenadno se je nanjo vrgel lev. Pastir ga je skušal prepoditi najprvo s palico, nato pa se ga je moral ubraniti z nožem. Zamorci imajo naravnost praznoveren strah pred »kraljem živali«, zato ni čudno, da slavijo doma čini pogumnega pastirja sedaj kot pravega narodnega junaka.

Največja globina Atlantika

Doslej znana najgloblja globina Atlantskega oceana znaša 8288 metrov, sedaj pa so izmerili v Karibskem morju globočino 9560 metrov. Najgloblje mesto morij so odkrili v Tihem oceanu in meri 10.603 metre.

ženske hude na tiste moške, ki jih ljubijo? Ali ubijajo svoje dobrotnike? Gospodje, bodite pametni! Poglejte to nežno deklico in pomislite, ali bi mogla storiti komu kaj žalega? Ona je nedolžna. Usmilite se je! Usmilite se njene uboge matere! Ne vzemite ji edine opore! Ne obsodite je, da ne boste obsojeni!

S tem je končal in sedel. Občinstvo, ki je napeto poslušalo njegova izvajanja, si je oddahnilo.

Zadnji je nastopil Kelly. Govoril je resno, stvarno. Opisal je vse okoliščine umora in na podlagi raznih dejstev dokazal, da je edino Nina krivaj.

»Nina Mateskas je imela dovolj vzrokov za to, da se reši Kazimira. Ta jo je s svojim večnim vsiljevanjem jezil. Že to, da je Kazimir pri njih stanoval, je motilo njene odnošaje s Stefanom. Kazimirova pretnja, da bo Stefanu in drugim govoril o njenem prejšnjem življenju, ki je bilo precej pisano, jo je preplašila. Zbala se je, da jo bo Stefan zapustil, če bo doznal, kaka je bila, ljudje pa ji več ne bodo zapupali otrok v pouk. Ko je razmišljala o teh posledicah in videla samo sebe zapuščeno in brez zaslužka, je sklenila, da bo Kazimira skrivaj ubila. Javnost je pripravila na njegovo smrt z napovedovanjem možnosti, da si bo v obupu končal življenje. Vse okoliščine, ki sem jih bil v svojem govoru navedel, nepobitno pričajo o njeni krivdi in narekujejo za njo najtežjo kazen.

Sicer pa jaz nisem tu, da bi izsiljeval obsodbo Nine Mateskas. Hočem samo dokazati, da je umor izvršila ona in je v svoji zlobi in strahu šla tako

daleč, da je zločin naprtila popolnoma nedolžnemu človeku. Obtoženec ni mogel izvršiti umora, ker je bil odsoten. Njegova odsotnost je dokazana, četudi sta se državni tožilec in zastopnik obtoženke na vse načine trudila, da bi to preprečila, a se jima ni posrečilo. Kar se tiče Grenhuta, sem prepričan in izjavljam, da ni govoril resnice. Stefana ni mogel videti v petek, ker so pričje dokazale, da je bil ves dan pri Sv. Roku. Ponovno izjavljam, da je Stefan Kmici nedolžen in je dolžnost sodišča, da ga oprosti.

Po govorih državnega tožilca in zagovornikov je vstal predsednik sodišča. Obrnil se je k porotnikom in resno dejal:

»Gospodje, umaknite se v drugo sobo in sedite.«

Porotniki so drug za drugim šli v sosednjo sobo. V dvorani je zavladala smrtna tišina. Ljudje so se zavedali, da gre za življenje in smrt dveh ljudi in resnost položaja jih je presunila.

Čez dobro uro so se vrata sosednje sobe odprla. Drug za drugim so prihajali porotniki. Zdelo se je, da so bili njihovi obrazi še bolj mrki in hladni ko med razpravo. Ko so zavzeli svoja mesta, je predsednik vprašal:

»Gospodje, ali ste sodili?«

»Da,« je resno odvrnil prvi porotnik.

»Kako ste razsodili v zadevi Nine Mateskas?«

»Krivaj je, a dejanja ni izvršila s preišljenim namenom.«

»In drugi obtoženec, Stefan Kmici?«

so prepeljali v Ljubljano in ga tam pokopali.

Smrten padec z lipe. Jernej Žibret, 45 letni progovni delavec iz Bloškega pri Zagorju ob Savi, je nabiral doma lipovo cvetje. Padel je z drevesa zelo globoko. Pri padcu si je zlomil obe nogi in je dobil še tako hude notranje poškodbe, da jim je podlegel v celjski bolnišnici.

Komaj otet iz Save. Pri Krškem se je vozil v čolnčku po Savi trgovski vajenec Tone Pavlič. Pri veslanju je zgubil ravnovesje in se je prevrnil. Ker ni znal plavati, je vpil na pomoč. Odrzela mu je na pomaganje s čolnom Marija Krivčeva, ki je letos dogotovila učiteljske. Potapljajočega se Pavliča je pozvala, naj se prime za zadnji del čolna, a ga je zagrabil pri sredini in ga prekucnil. Vajenec se je nato krčevito oprijel Krivčeve. K sreči je pogumna gospodična se oprijela za mostnico krškega mostu in je tako rešila sebe in že obupanega in izčrpanega vajenca.

Nesreča radi splašenih konj. S konjsko vprego sta se peljala v Brežice preko mosta posestnika: 72 letni Martin Kožar iz Velike Malene pri Čatežu in Martin Baškovec iz Mrzle vasi. Na mostu so se splašili konji radi avtomobila, ki je hotel obrniti na mostu in je vozil ritenski. Splašena konja sta zavozila v železno ograjo mosta. Pri nenadnem sunku sta padla oba posestnika na tla. Starega Martina Kožarja je vlekel voz nekaj časa naprej in je bil odan s hudimi poškodbami v brežiško bolnišnico. Baškovec je dobil le lažje poškodbe.

Usodepolno trčenje kolesarjev. Maks Urankar, posestnikov sin z Limbarske gore in zaposlen v Zagorju ob Savi, se je pripeljal s kolesom iz Handers. Iz Peč navzdol proti Kržatom se je pripeljal mladenič Ciril Avbelj, namenjen v Kolovrat. V dolini med Pečami in Pretržem sta trčila, ker sta oba vozila brez luči, s tako silo drug ob drugega, da sta obležala nezavestna. Obe kolesi sta zdrobljeni. Urankarja so odpeljali nezavestnega in v tako opasnem

stanju v bolnišnico, da dvomijo na njegovo okrevanje. Avbelj se je le laže poškoval. Otroku, katerega je imel pri sebi na kolesu, se ni zgodilo nič hudega.

Prometna nesreča z dvema žrtvama. Zadnjo nedeljo popoldne se je zgodila na križišču ceste z železnico v Šiški pri Ljubljani strašna prometna nesreča, ki je zahtevala dve žrtvi. Pletilec Franc Debevec je peljal na motorju natakario Ivanko Planko. Ob pol dveh popoldne, ko pelje čez križišče v Šiški kopalni vlak iz Ljubljane, je hotel prehiteti vlak omenjeni motociklist. V trenutku, ko je bil motor na križišču, je zbila lokomotiva z vozila vozača in spremljevalko. Žensko je vlak popolnoma razmešaril in je bila pri priči mrtva. Motociklist Debevec je dobil tako hude notranje poškodbe, da dvomijo na njegovem okrevanju.

Otrok utonil v jami za napajanje živine. V jamo za napajanje živine je padla v Šmartnem pri Litiji in utonila 15 mesečna Kavčičeva Rozika. Otrok se je igral na dvorišču, kjer ga je doletela v nezavaranem trenutku smrtna nesreča.

Smrt vsled padca z bezgovega drevesa. Franc Brulc, gostilničar v Kranju, je padel pri obiranju bezgovega cvetja z drevesa in se je tako hudo poškodoval, da je umrl zaradi notranjih poškodb in zloma noge v ljubljanski bolnici.

POŽARI

Pri Mariji v Brezju v mariborski okolici je nastal ogenj v gospodarskem posloplju posestnika Ivana Valentiniča. Gasilci so ogenj omejili, da se ni razširil na druge zgradbe. škoda je precejšnja in je le deloma krita z zavarovalnino.

Pri gotovih boleznih žolča in jeter, žolčnega kamna in zlatence urejuje naravna »Franz-Josefova« grenka voda prebavo in pospešuje izpraznjenje črev. Kliniške izkušnje potrjujejo, da domače zdravljenje dobro učinkuje, ako se jemlje zjutraj na tešče »Franz-Josefova« voda, pomešana z nekoliko vroče vode.

Ogl. reg. S. br. 30.474/35.

Pri Sv. Jerneju na Kozjaku ob severni meji je zgorela radi slabega dimnika domačija posestniku Gregorju Stramcu. Ogenj je presenetil domače ob polnoči v najbolj trdnem spanju in je uničil vse. Zgorelo je celo 2000 din gotovine, katere je hranila gospodinja na podstrešju.

V Laporju pri Slov. Bistrici je zgorela posestniku Jerneju Brglezu domačija. Gasilci so rešili gospodarsko posloplje.

V Hrastniku pod št. Gotardom je izbruhnil podtaknjen nočni ogenj v kozolcu dvojniki posestnika Ivana Hribarja iz Hrastnika. Ogenj je vpepeli dve gospodarski posloplji, ki sta bili delno napolnjeni s senom. Gasilci so preprečili, da se ogenj ni razširil proti sredi vasi.

V Štepanji vasi pri Ljubljani je vpepeli ogenj posestniku Antonu Čerinu 100.000 din vredna gospodarska posloplja. Gasilci so oteli hišo in sosednja posloplja.

Razne novice

Združenje vojnih invalidov, kraj. odbor v Mariboru, vabi in pozivlje vse vojne žrtve okraja Maribor levi in desni breg k polnoštevlni udeležbi na rednem občnem zboru, ki bo v nedeljo, 9. julija, ob 9 dopoldne v dvorani Zadrudne gospodarske banke v Mariboru, Aleksandrova 6. Na tem občnem zboru se bo dalo tudi poročilo in tolmachenje nove invalidske uredbe in njene spremembe in dopolnitve, kakor tudi o pravilnikih k uredbi. Zato bo tembolj važno, da se sleherni vojna žrtev udeleži tega občnega zbora.

Obžatoranja vredni slučaji

Mladostni tat koles. Neverjetno izprijenost je dokazal s tatvinami koles komaj 12 letni šolar Anton V., katerega so prijeli orožniki iz Dravograda. Mladi nebodigatreba se je klatil ob državni cesti od Dravograda do Maribora ter kradel kolesa. V njegovem skrivališču so našli štiri kolesa, katera so bila vrnjena lastniku.

Presenečena vlomilca. V Smetanovi ulici v Mariboru izdeluje cementne izdelke g. Franc Ozim. Omenjeni je te dni popoldne spal v svoji sobi, ko je čul ropotanje po je-

»On je glavni krivec in je vse izvršil s premissljenim namenom.«

Sledila je grobna tišina. Prekinil jo je predsednik, ki je s slovesnim glasom dejal:

»Nina Mateskas, vstanite! Sodišče je vestno preiskalo vašo zadevo in zaslišalo izpovedi prič. Če se boste čez leta spomnili na te dogodke, boste uvideli, da smo upoštevali vse olajševalne okoliščine. V smislu obsodbe boste morali odslužiti kazen v državni jetnišnici v Ellingtonu. Obsojeni ste na dvanajst let ječe, kar je najmanjša kazen za take zločine.«

Predsednik je za nekaj časa utihnil, nato je velel:

»Štefan Kmicic, vstanite! Sodni zbor vas je spoznal za glavnega krivca in izreka nad vami smrtno obsodbo. Čas do izvršitve obsodbe boste preživeli v jetnišnici v Ellingtonu.«

Po izreku sodbe so se ljudje preplašeno in molče spogledali. Neka otrplost jih je prevzela. Le dva človeka se nista dala motiti: stari sodnik Harris in Slawson, poročevalec pikertonskega dnevnika. In samo ta je videl Štefanov obupni pogled, ko se je ozrl na mater, ki se je onesvestila in zgrudila v Alojzijino naročje.

Prvi se je otresele mučnega vtisa Skanlon. Obrnil se je k Nini in jo tolašil. Nato je šel h Kellyju, ki je ves potr zbiral skupaj svoje zapiske.

»Nisem mislil, da bodo nad vašim varovancem izrekli najhujšo kazen. A povem vam, kaj bom storil. Pri državnem predsedniku bom zastavil ves svoj

vpliv in ga prosil, naj spremeni smrtno kazen v dosmrtno ječo.«

»Hvala lepa,« je ironično odvrnil Kelly. »To je najmanj, kar ste dolžni storiti.«

»A, tako mislite o stvari?« je osuplo vprašal Skanlon.

»Da!« je ostro odgovoril Kelly.

Obrnil se je ter šel za Alojzijo, ki je podpirala Štefanovo mater.

V hiši Naše Gospe je zavlada velika žalost. Dobre ženice kar niso hotele verjeti, da je Štefan v resnici obsojen na smrt. Ko pa sta jih Alojzija in odvetnik naposled prepričala, jih je prevzela pobitost. Umolknilo so ter druga za drugo šle v kapelo molit.

Štefanova mati je med tem bolešno ječala in vzdihovala v postelji. Pri njej je sedela Alojzija in jo tolašila z zagotavljanjem, da bo Štefan gotovo pomiloščen.

(Dalje sledi)

**Vsi ki potujete, ne pozabite
na novi vozni red!**

Dobite ga za 2 din v Tiskarni sv. Cirila

Dovtip

Neke jeseni se pred svetovno vojno so bile na Moravskem velike vaje avstrijske vojske. Po testu je jezdil poveljnik ene vojne stranke general Konrad Hötendorf z večjo skupino generalštabnih častnikov. Častniki so med potjo dohiteli in prehiteli čredo volov, ki se je lepo pomikala po cesti. Živina je ostala mirna, ko so jo prehiteli častniki, le en vol se je splašil, zdiral naprej ter se pomešal med častniške konje. Generalov pobočnik se je začel na ves glas smejati. Hötendorf ga je vprašal, čemu se smeje. Pobočnik pa mu je odgovoril: »To je gotovo prvi vol, ki je brez protekcije prišel v generalni štab.«

čilnici. Hitro je skočil kvišku in opazil dva moška, katera sta bežala iz hiše. Eden je držal Ozimovo listnico, v kateri je bilo 800 din. Okradeni je tekel za uzmovičema in je prepoznal v enem svojega delavca, katerega je odpustil. Pozneje je policija prijel 28 letnega Franca Heuffel, kateri pa taji krivdo.

Vlom v stanovanje upokojenega orožnika. Baklado slovenskih fantov v Marišboru je izrabil neznanec za vlom v stanovanje upokojenega orožniškega narednika Jožefa Magdiča v Mlinski ulici, kateremu je sunil iz omare 516 din.

Nasilni vlomilec v rokah pravice. V Zg. Ročici v župniji Sv. Benedikt v Slov. goricah je vdrl v hišo posestnice Barbare Maričnik mlad neznanec. Ko je slišala ženska ropot, je vstala s postelje in šla pogledat. V kuhinji jo je tolovaj pobil s topim predmetom do nezavesti. Ko se je predramila, je opazila, da ji je neznanec odnesel dve steklenici žganja, steklenico olja in razne druge predmete. Orožniki od Sv. Trojice so imeli kmalu pravega tička. Aretirali so 18 letnega Vilibalda Kaučiča iz Zg. Porčiča, ki je bil nevaren Slov. goricam, ker je vlamljaj v kleti ter kradel razno pijačo. Vdrl je v klet Marka Polanca v Zg. Žerjavcih in mu je odnesel 80 litrov šmarnice. V klet posestnice Marije Roškodič v Zg. Ročici je vlomil dvakrat in ji je odnesel po 50 litrov vina. Iz kleti posestnika Janeza Dajčmana v Zg. Žerjavcih je ukradel precej vina ter žganja. Mladi nebodigatreba ima gotovo še več tatvin ter vlomov na vesti, katere mu bo dokazala preiskava.

Lovski paznik v boju z divjima lovcema. Lovski paznik Marko Špeng je uslužben v lovišču dr. Ferdinanda Attensa na Pohorju. Te dni je presenetil divja lovca Martina Topoliča in Ivana Kovačiča, ko sta hotela odnesti ustreljeno srno. Ker sta namerila puški vanj, je prvi sprožil paznik ter ranil Topoliča, katerega so prepeljali v mariborsko bolnišnico. Ivana Kovačiča so prijeli orožniki na njegovem domu, kjer so mu zaplenili puško ter srno.

Vlom v viničarijo. Viničarija inženjerja Vaneka v Majšpergu je dobila nezaželjen obisk. Neznani storilci so odnesli vso posteljnino ter nekaj obleke. Škoda znaša 2000 din.

Nevaren žepar prijet. V Celju na kolodvoru je bil aretiran 40 letni nevaren žepar Carič iz Vratnega pri Varaždinu. Prijeti je ogoljufal več celjskih trafikantov za 1779 din.

Vlomilec odnesel 15.000 din. V Bukovžlaku pri Celju je sunil neznan vlomilec iz gostilne Sodin 15.000 din gotovine.

Roparski napad na sejmarja. Posestnik Kadunc s Perovega pri Grosupljem je prodal na sejmu v Višnji gori vola za tri jurje. Ko se je vračal zvečer skozi gozd, ga je napadel neznanec z grožnjo: »Denar, sicer te zakoljem!« Tolovaj je zagrabil Kadunca za vrat, ga podrl na tla, mu odvzel denarnico ter zginil neznan kam.

Umor 52 letne ženske. Ludovik Bitežnik, 20 letni kotlar v Ljubljani, je javil 29. junija ob treh zjutraj, da je izvršila njegovala v Stožicah pri Ljubljani z očetom stanujoča 52 letna mačeha Alojzija Bitežnik samomor. Komisija je našla Bitežnikovo v mlaki krvi s prerezanim vratom, grlom in sapnikom. Ker ni bilo nikjer britve ali noža, je bilo koj sumljivo, da ne gre za samomor. Na podlagi raznih ugotovitev je

napovedala policija aretacijo očeta in sina, ki sta pa oba zanikala zločin. V nekem kotu v sobi so našli pozneje lepo zaprto britev, katere so se držali sveži madeži krvi. Prepričani so, da gre v tem žalostnem primeru za strašni umor.

Izpred sodišča

Izvršitev smrtne obsodbe. 4. julija ob 6. uri zjutraj je bil obešen na dvorišču jetnišnice mariborskega okrožnega sodišča tridesetletni rudar Silvester Kranjc iz Žerjava pri Črni. Omenjeni je lani 25. septembra umoril in izropal na povratu od nedeljske službe božje 73 letnega posestnika Petra Korošo.

*

Slovenska Krajina

Nova maša na Cankovi. V nedeljo, 9. julija, bo na Cankovi nova maša. H Gospodovemu oltarju bo prvi pristopil g. Anton Zelko, cankovski domačin. G. novomašnik je salezijanec. Vse študije je po večini dovršil v Italiji, kamor ga je kot 13 letnega privedel z mnogimi drugimi g. Radoha. Sprejem novomašnika bo v soboto proti večeru. Na dan nove maše bo posebno pomembljiv prizor, ko bo 30 pridnih cankovskih dečkov v zborni deklamaciji slovesno izročilo pred cerkvijo novomašniški križ. Slavnostni pridigar bo g. Drago Oberžan iz Maribora. Srečnemu novomašniku vsi domačini iskreno častitamo in se zahvaljujemo vsem, ki so ga pripeljali k oltarju, dasi nima več staršev.

Začetek šolskega leta na banovinski kmetijski šoli v Rakičanu pri Murski Soboti. Na banovinski kmetijski šoli v Rakičanu se začne novo šolsko leto 1. oktobra. Šola je enoletna in trajajo od 1. oktobra 1939 do 31. avgusta 1940. Vsi gojenci stanujejo v zavodu, kjer imajo hrano in vso drugo oskrbo. Za sprejem je potrebna starost najmanj 16 let in ne več kot 25 let ter z dobrim učnim uspehom dovršena ljudska šola. Mesečna vzdrževalnina se določi po premoženjskih razmerah prosilcev ter znaša 75 din do največ 300 din. Prošnje za sprejem (banovinski kolek 10 din) je poslati ravnateljstvu šole v Rakičanu takoj, najkasneje pa do 20. avgusta, in priložiti: 1. krstni list, 2. domovnico, 3. odpustnico, odnosno zadnje šolsko spričevalo, 4. spričevalo o nravnosti pri onih prosilcih, ki ne vstopijo v zavod neposredno iz kake druge šole, 5. obvezno izjavo staršev, odnosno varuha (banovinski kolek 4 din), da bodo krili stroške šolanja, 6. obvezno izjavo staršev, odnosno varuha (banovinski kolek 4 din), ki računajo na banovinsko ali kako drugo podporo iz javnih sredstev, da bo njih sin ali varovanec ostal pozneje na domačem posestvu, v nasprotnem primeru pa povrnejo zavodu iz javnih sredstev prejete podpore, 7. davčno ali občinsko potrdilo o imovinskem stanju, o velikosti posestva in o višini neposrednih davkov pri vseh onih prosilcih, ki reflektirajo na znižanje vzdrževalnine. Pridni sinovi manj premožnih posestnikov pa naj obenem zaprosijo za primerno mesečno podporo pri pristojnih okrajnih kmetijskih odborih. O sprejemu se obveste prosilci pismeno. Vsa nadaljaja pojasnila daje na željo ravnateljstvo.

Bakovci. Prejšnjo soboto, 24. junija, dopoldne je skočil v deročo reko Muro 80 letni starček Cipot Nikolaj iz Murske Soboti. Pri samomorilnem dejanju ga je videl neki mlinar, ki ga je skušal rešiti, a je bil njegov trud zaman. Trupla še niso našli. Kaj je vodilo starčka v smrt, se ne ve.

Prosečka vas. Prejšnji teden, 22. junija, se je ob 15 nebo močno zatemnilo. Med grmenjem

je udarjala tudi strela in udarila v gospodarsko poslopje bratov Küplien Kalmana in Ludovika, radi česar je dvema hlevoma in shrambama — brata vodita namreč vsak svoje gospodarstvo — zgorela slamnata streha in strešno ogrodje. Zgorelo je tudi okoli 35 stotov na podstrešju se nahajajočega sena. Škoda znaša nad 15.000 din, zavarovalnina pa le 7500 din. Požrtvovalnim gasilcem iz Prosečke vasi, Poznanovcev, Mačkovcev in Kovačevcev se je posrečilo ogenj omejiti.

Salovci. Nedavno je bil na okrožnem sodišču v Murski Soboti obsojen naš rojak Kalman B. zaradi tatvine in še nekega nečednega dejanja na štiri mesece in pet dni strogega zavora.

Sebeborci. Pred nedavnim je bil na okrožnem sodišču v Murski Soboti zaradi tatvine obsojen na tri mesece strogega zavora Jože H. Obsojenec je letos spomladi skrivaj zahajal v klet posestnice Matis Pavle ter ji je znosil večjo količino vina, za kar je dobil sedaj »nagrada«.

Prosenjakovci. Vsem nam je še v živem spominu vlom, ki se je izvršil v februarju 1928 v poštni urad, kjer je bila odnešena 60 kg težka ročna blagajna, ter napad na pokojnega poštarja Horvat Janeza v marcu 1930, ki se je izvršil na poti med Selom in Prosenjakovci. Oblastvom se je po daljšem zasledovanju posrečilo izslediti dva, in to M. E. in P. L., ki sta osumljena, da sta to dejanje izvršila. Na podlagi indicijev sta bila izročena oblastem, kjer jima bodo skušali dejanji dokazati.

Murska Sobotica. Na samoupravni realni gimnaziji kneza Koclja je bila od 10. do 20. junija velika matura, ki je po desetih letih prva, a v času obstoja gimnazije pa tretja. K maturi je bilo pripuščeno 25 maturantov in 4 maturantke. Od teh je napravilo višji tečajni izpit 20 maturantov in 2 maturantki. Popravni izpit v avgustu bo delalo pet maturantov, kandidatini pa sta zavrneni za eno leto. Ustmenega izpita je bilo oproščenih šest maturantov. V zvezi z veliko maturo je gimnazija praznovala tudi 20 letnico svojega obstoja. — Dne 24. junija je priredil tukajšnji športni klub Mura v mestnem kopališču propagandni plavalni nastop. Tekmovali so plavalci mariborskega plavalnega kluba in člani Mure. Prireditve je posetilo lepo število ljubiteljev plavalnega športa.

Turnišče. Pri nas je vedno več zanimanja za prosvetno delo, ki ga uspešno vodi g. dekan Jerič. Toda doslej nismo imeli za razne prireditve primerne prostora, zato bomo zidali Prosvetno dvorano, ki bo stala v bližini cerkve. Vse predpriprave za zidavo so že v polnem teku.

Cankova. Z odlokom poštnega ministra je bil na tukajšnjo pošto prestavljen iz Maribora Milan Kohov.

Naši rajni

Sv. Marjeta ob Pesnici. Dne 27. junija je preminula na dobrih delih daleč naokrog poznana Marija Polanec, ena najstarejših marjeških župljank. Vse njeno življenje je bila ena sama žrtev, saj je rodila in vzgojila 14 otrok. Svetovna morija kakor mnogim slovenskim materam tudi njej ni prizanesla. Na bojišče je odšlo pet njenih sinov. Po vojni ji je umrl mož Jakob in vzgoja še sedem nepreskrbljenih otrok je padla z vso težino na njena ramena. Vzgojila jih je v dobre ljudi v strogo katoliškem duhu in vsakemu od njih s svojo skrbno materinsko ljubeznijo preskrbela primeren življenjski prostor. Njeno priljubljenost med župljani je izpričal veličastni pogreb, ki je bil na Petrovo popoldne. Na grobu ji je spregovoril poslovilne besede njen vnuk g. Franjo Horvat, korni vikar v šibeniku, ki je